

Nuorisoseurat

YHDESSÄ

**- mitä nuorisoseuralaisuus
on 2020 -luvulla?**

Koonti Erätauko -dialogeista
Koonnut: Annina Laaksonen

Johdanto

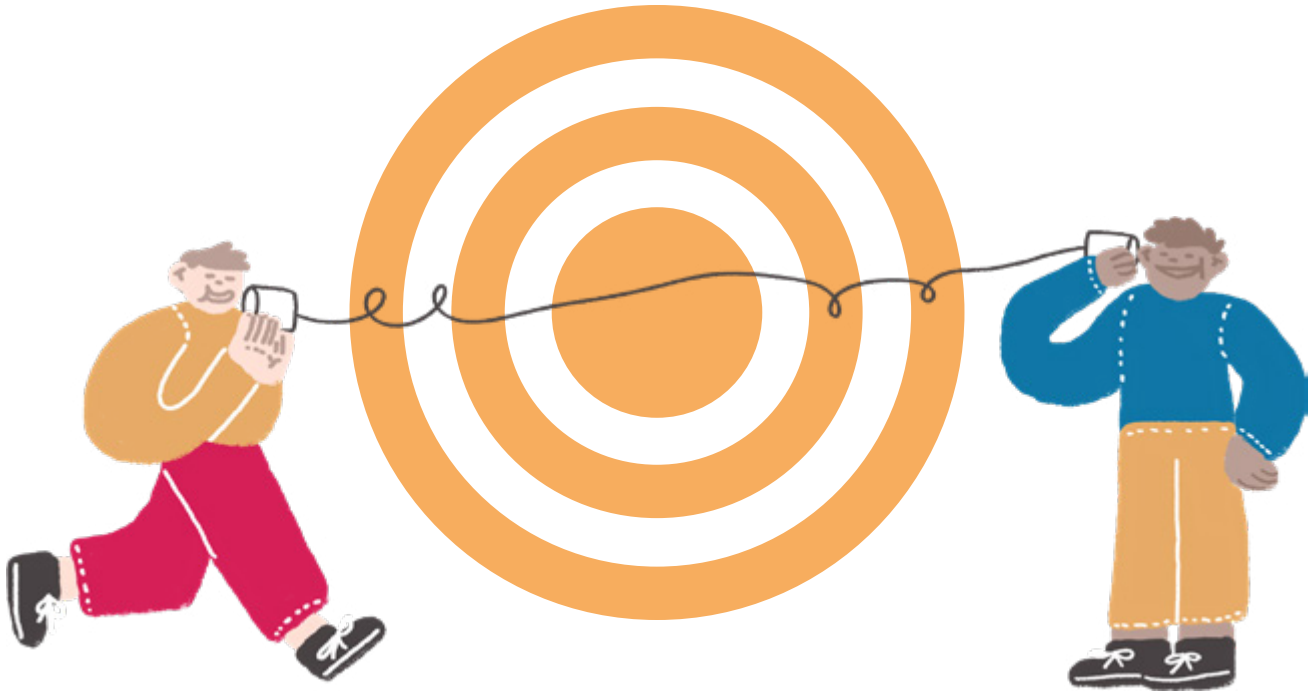
Suomen Nuorisoseurat on valtakunnallinen kulttuurista nuorisotyötä tekevä järjestö, jonka tehtävänä on tukea noin 600 paikallisen nuorisoseuran toimintaa. Tarjoamme lapsille, nuorille ja aikuisille laadukkaita harrastuksia, kuten tanssia, teatteria, musiikkia, sirkusta ja liikuntaa. Olemme Suomen vanhin nuorisotyötä tekevä järjestö, jonka historia ulottuu yli 140 vuoden taakse.

Nuorisoseurojen strategia uusittiin vuosien 2020-2021 aikana ja sen hyväksyi vuoden 2021 Nuorisoseurakokous. Strategiamme tarjoaa pohjan toimintaamme ohjaaville kolmivuotisohjelmille eli ns. lyhyemmän aikavälin strategisille asiakirjoille. Niitä mahtuu strategiakauteen kolme: nyt käynnissä oleva 2022-2024 sekä tulevat 2025-2027 ja 2028-2030. Strategiaprosessin aikana arvoiksemme vahvistettiin jo aiemmin arvojamme olleet osallisuus, yhteisöllisyys ja yhdenvertaisuus ja neljänneksi arvoksi lisättiin moninaisuus. Niistä käytiin myös paljon keskusteluja osallistavan strategiaprosessin aikana.

Vuoden 2023 toimintasuunnitelmaa valmistellessamme halusimme käydä laajaa keskustelua siitä, mitä nuorisoseuralaisuus on 2020-luvulla. Onko meillä yhteinen käsitys siitä, mitä se mahtaa tarkoittaa eri ikäisille harrastajille ja paikallisten nuorisoseurojen aktiiveille? Tätä halusimme lähteä tutkimaan Erätauko-menetelmän avulla toimintavuoden aikana. Opintokeskus Kansalaisfoorumi myönsi meille pienen projektirahoituksen dialogitempaukseen, jonka turvin sekä koulutimme lisää Erätauko-dialogiohjaajia sekä järjestimme dialogeja eri puolilla Suomea.

”Testidialogi” jäsenille järjestettiin Saimaan aluefoorumissa syyskuussa 2022. Kevätkauden 2023 dialogit järjestettiin Etelä-Suomen aluefoorumissa, Lounais-Suomen aluefoorumissa sekä Kainuun aluefoorumissa. Syyskaudella 2023 dialogeja pidettiin syyskuussa valtakunnallisilla H-kiltapäivillä Mikkelissä, lokakuussa Lapin ja Keski-Pohjanmaan aluefoorumeissa sekä marraskuussa Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan aluefoorumeissa. Yhteensä dialogeihin osallistui noin 170 keskustelijaa.

Dialogimenetelmästä pidettiin kovasti ja osa keskustelijoista jopa nosti esiin, että varhaiset nuorisoseurat 1800-luvun lopulla toimivat niin, että yhteiskunnallisista asioista keskusteltiin ja niitä pohdittiin yhdessä.

Mikä on Erätauko?

Erätauko on dialogiin eli rakentavaan vuoropuheluun perustuva keskustelumenetelmä, joka pyrkii tuomaan yhteen eri lähtökohdista tulevia ihmisiä. Dialogi on rakentava ja tasavertainen tapa keskustella ja siinä tähdätään aiheen, toisten ihmisten tai itsen parempaan ymmärtämiseen, mutta ei yksimielisyyteen tai nopeisiin ratkaisuihin. Parhaimmillaan dialogissa syntyy ennalta-arvaamattomia oivalluksia ja uutta ajattelua.

Erätauko-keskustelumenetelmä sopii lähes kaikille, jotka haluavat käydä dialogia tärkeistä asioista muiden kanssa. Keskustelun osallistujilta ei tarvita asiantuntemusta tai aikaisempaa kokemusta. Keskustelulla on ohjaaja, joka pitää huolta keskustelun rakentavasta ja tasavertaisesta ilmapiiristä. Tukea keskusteluun saadaan Erätauon rakentavan keskustelun pelisäännöistä sekä järjestöemme turvallisemman tilan periaatteista. Keskustelut olivat luottamuksellisia, mutta niistä voitiin kirjata ylös keskeisimpiä havaintoja.

Erätauko-menetelmä kehitettiin Sitrassa vuosina 2016-2019 ja nykyisin sen edelleen kehittämisestä vastaa Erätauko -säätio yhteistyökumppaneineen. Suomen Nuorisoseuroissa Erätaukoa on käytetty vuodesta 2020 alkaen, ja pääpaino on ollut nuorilta nuorille-tyyppisissä dialogeissa, mitä esimerkiksi Nuori Kulttuuri Talks -keskustelumuotoissa on käytetty. Dialogia on hyödynnetty myös Kulttuurituulahduksia -toiminnassa Keski-Suomessa sekä Dynamo -hankkeessa Etelä-Savossa. Olemme kouluttaneet sekä nuoria harrastajia että aikuisia työntekijöitämme Erätauko-keskustelunohjaajiksi eli fasilitaattoreiksi.

Voit lukea menetelmästä lisää osoitteessa www.eratauko.fi

Nuorisoseurat

Arvomme

Osallisuus

Osallisuus tarkoittaa nuorisoseurassa yhteisöön kuulumista ja mukanaoloa. Jokainen voi vaikuttaa tekemiseen ja osallistua omalla panoksellaan.

Yhdenvertaisuus

Nuorisoseurassa kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia. Toiminta on avointa ja arvostavaa, ja siihen on helppo tulla mukaan.

Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyys on yhdessä toimimista ja tekemisen riemua. Siihen kuuluvat vuorovaikutus ja yhteenkuuluvuus sekä yhteiset kokemukset. Yhteisömme ovat mukana ottavia ja turvallisia.

Moninaisuus

Arvostamme moninaisuutta, ja jokainen voi tulla mukaan sellaisena kuin on. Meidän toiminnassamme kaikilla on hyvä ja turvallista olla.

Mitä dialogeista nousi esiin?

Dialogien keskeinen tavoite oli määritellä yhdessä, mitä nuorisoseuralaisuus on 2020-luvulla ja miten arvomme peilautuvat toiminnan arkeen. Jokaisen pidetyn dialogin keskustelua litteroitiin kirjureiden toimesta. Keskustelua kirjattiin ylös siten, ettei ketään keskustelijaa voi tunnistaa kirjauksista. Koonti kirjauksista syötettiin tekoälylle analysoitavaksi, minkä lisäksi niistä kerättiin ihmisvoimin keskeisiä yhdistäviä tekijöitä.

Tule mukaan ja tuo kaverisikin

Monet keskustelijat eri puolilla Suomea kertoivat päätyneensä mukaan nuorisoseuratoimintaan sen vuoksi, että joku kutsui heidät mukaan. Tämä joku saattoi olla oma vanhempi, kaveri tai naapuri. Mukavien kokemusten myötä moni kertoi menneensä toimintaan toisenkin kerran ja ”jääneensä koukkuun”. Onnistumisen kokemukset vaikuttivat positiivisesti siihen, että toimintaa saattoi suositella myös muille. Monet keskustelijoista olivat jo useamman polven nuorisoseuralaisia, eli lähteneet alun perin mukaan jo oman lapsuuden perheensä suosituksesta.

”Olin kolmetoistavuotias, kun kaveri pyysi mukaan. Jäin sille tielle. Sitten vein mukaan neljä lastani. Ja nyt eläkeikää lähestyvänä olen ollut täällä mukana, milloin teatterissa, milloin keittiössä. Huolehtinut omista ja muidenkin lapsista, ja se on ihanaa.”

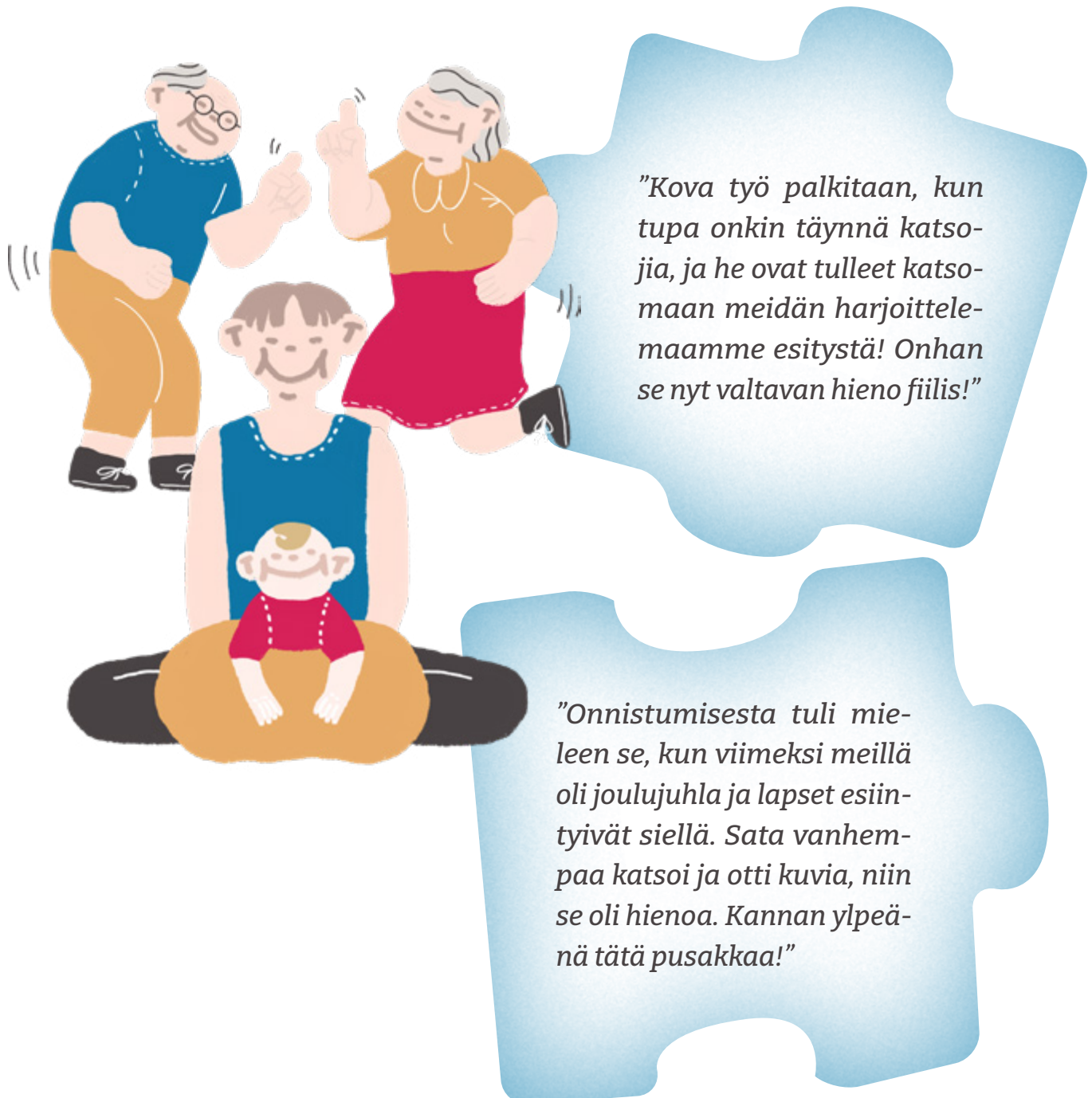
Nuorisoseuratoiminnassa on matala kynnyks, ja sen potentiaali uusien toimijoiden houkuttelemisessa tunnistettiin. Nuorisoseuralaisuus ja syyt lähteä mukaan toimintaa elävät ajassa. Mukaan ottava toimintakulttuuri ja nuorisoseurantalot eivät ole muuttuneet, vaikka toiminnan sisällöt ovatkin.

Mukana nuorisoseuraperheessä

Monien keskustelijoiden elämäntarinat liittyivät vahvasti nuorisoseuraan. Useampi oli mennyt naimisiin tai todistanut omien läheisten häitä nuorisoseurantalolla. Monet harrastivat koko perheen voimin tai vanhemmat olivat aktiivisesti mukana lastensa harrastusten taustajoukoissa. Jotkut olivat jopa asuneet nuorisoseurantaloon yhteydessä olevassa asunnossa.

Omaa harrastusporukkaa kuvattiin useassa keskustelussa "nuorisoseuraperheeksi". Porukalla on yhteinen päämäärä, joka saattaa olla vaikkapa teatteri- tai tanssiesityksen valmistuminen ja sen esittäminen muiden iloksi.

Yhteisöllisyys vetoaa ihmisiin

Keskusteluissa nousi vahvasti esiin keskustelijoiden halu kuulua yhteisöön sekä harrastaa ja toimia yhteisöllisesti. Osallistujat nostivat esiin, että nuorisoseuroissa on tilaa heidän äänelleen ja he voivat vaikuttaa.

Yhteisöllisyyden näkökulmasta nähtiin tärkeänä myös toisten kanssa iloitseminen ja yhdessä onnistuminen. Useassa dialogissa puhuttiin paljon me-hengestä.

"Toiminta on palkitsevaa, koska tietää tekevänsä oikeita asioita omalle yhteisölle."

"Toiminta perustuu yhdessä tekemiselle. Se on kantava voima, joka saa jatkamaan vapaaehtoistyötä. Joskus väsyttää hirveästi lähteä, mutta kun näkee muut ihmiset, niin se piristää."

"Se on se ryhmähenki, joka kehittää avoimuutta ja sosiaalisuutta kaikille."

Nuorisoseurantalo on toiminnan sydän

Nuorisoseurantalo on edelleen monelle nuorisoseuratoiminnan ydin. Maaseudulla asuu vähemmän ihmisiä kuin aiempina vuosikymmeninä ja ihmisten elämänrytmit saattavat olla nykyisin todella yksilöllisiä, mutta paikallisyhteisöön kiinnittyminen viehättää edelleen.

”Kyse on juurista, paikalliskulttuurin ja perinteiden ylläpitämisestä ja niiden uudistamisesta.”

Keskusteluissa todettiin, että seurantaloon pitää olla yhteisön oma niin ajatuksen kuin toiminnankin tasolla. Sitä kautta jokainen voi kasvaa mukaan järjestötoimintaan ja kokea seuratyön arvokkaaksi. Talojen kunnossapitäminen koettiin kunnia-asiaksi, vaikka se vaatisi lukemattomia tunteja vapaaehtoistyötä ja rahaa, joka on kerättävä talojen ylläpitoon tavalla tai toisella.

Nuorisoseuroja yhdistää myös se, että paikkakunnasta riippumatta on tervetullut olo seurantalolle.

”Mulle nuorisoseuralaisuus on yhteisöllisyyttä. Pystyin laittamaan uuteen kotikaupunkiin muuttaessa paikalliselle nuorisoseuralle viestiä, mikä avasi mahdollisuutta jatkaa toimintaa myös siellä. Vahvaa yhteisöllistä toimintaa!”

Itsekasvatusta ja yhdessä oppimista jo vuodesta 1881

Keskusteluissa korostui osallistujien halu oppia tekemällä ja osana yhteisöä. Yleisesti ottaen ajateltiin, että nuorisoseuratoiminta tarjoaa mahdollisuuksia oppia uusia asioita ja kehittää itseään. Mahdollisuus heittäytyä ja kokea uusia juttuja matalalla kynnyksellä mainittiin useammassa keskustelussa.

Monessa keskustelussa nostettiin esiin ajatus, että nuorisoseuroissa tulisi olla vielä enemmän nuorten itsensä järjestämiä tapahtumia. Keskustelijat nostivat myös esiin sen, että nuorisoseuroissa turvallisemman tilan periaatteita toteutetaan arjessa siten, että jokaisen tulee voida olla oma itsensä.

Koko kylä kasvattaa -periaate elää edelleen nuorisoseuratoiminnassa. Vanhemmat vapaaehtoiset ja ohjaajat haluavat kantaa vastuuta lasten ja nuorten mielekkästä vapaa-ajasta, ja auttaa heitä kasvamaan vastuullisiksi aikuisiksi.

"Aikuisten tulee antaa vastuuta nuorille matalalla kynnyksellä."

"Nuorille järjestötoiminta tarjoaa tärkeää oppia vaikuttamisesta myöhempään elämään."

"Toiminta luo toivoa ja tuo ihmisiä yhteen, se rohkaisee ihmisiä toimimaan oman yhteisön hyväksi"

"Mulla ainakin on hyvin tärkeänä se, että kokee tietynlaista ylpeyttä, tulee tyyni olo siitä. Varsinkin nyt kun katson itseäni nuorempia ja muistan sen hyvin elävästi. Kun olen kokenut samoja juttuja. Kun tiedän, että olen osana sitä kasvua, niin tulee olo, että tässä on jotain järkeä. Paras asia on se, että ei unohda sitä millainen oli, kun olin itse teini, kun teen heidän kanssa toimintaa. Pystyn helpottamaan toisten elämää ja voin toteuttaa asioita muille, mitä olisin itselleni toivonut."

Elävä kulttuuriperintö elää ajassa

Keskusteluissa nousi esiin, että perinteisten arvojen kunnioittaminen on palkitsevaa seuratoiminnassa. Perinteisyydeksi määriteltiin esimerkiksi kaikenikäisten toimiminen yhdessä, ajatus itsekasvatuksesta sekä seurantalojen ylläpitäminen ”kuten aiemmatkin sukupolvet ovat tehneet”. Myös harrastuslajeista kansantanssi mainittiin perinteiden ja juurien kunnioittamisena ja perinteen siirtämisenä eteenpäin.

”Johtokunnassa kaikki ovat oman osaamisensa mukaan omalla alueellaan, jolloin tehtävä ei tunnu liian raskaalta. Saa tehdä sitä, mitä osaa. Perinnettä minulla on se, että saadaan yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä eri ikäisten kanssa.”

”Toiminnassa on oltu mukana lapsesta asti. Aktiivinen kyläyhteisö, joka rakentuu nuorisoseuran ympärille, myöhemmin seuran toiminnan ylläpito tuntuu lähes velvollisuudelta. Kylän lapsiin ja nuoriin sekä perheisiin saadaan kontakti toiminnan kautta.”

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja vastuullisuus kiinnostaa

Keskusteluissa korostui myös keskustelijoiden halu vaikuttaa yhteiskuntaan ja olla mukana yhteisten asioiden ratkaisemisessa. Keskustelijat näkivät merkittävänä, että nuorisoseuroilla on vahva rooli yhteiskunnallisessa keskustelussa ja vaikuttamisessa niin paikallisella, alueellisella kuin valtakunnallisellakin tasolla.

Parhaimmassa tapauksessa nuorisoseuratoimijoilla on mahdollisuus vaikuttaa esimerkiksi koulujen ja kuntien toimintaan. Keskustelijat toivoivat, että nuorisoseuroissa toimivien nuorten ääni kuuluu, kun tehdään päätöksiä, jotka koskevat nuoria.

Mitä nuoriso-seuralaisuus on 2020-luvulla?

Nuoriso-seuralaisuus on kuulumista yhteisöön, jossa on matala kynnyks ja korkea katto, jossa ideat lentävät ja arkielämän roolit jäävät oven taakse.

Se on ylisukupolvista yhteistyötä, ajassa elävää kulttuuriperinnön ja perinteiden vaalimista.

Se on sitä, että kaveria ei jätetä.

Se on kaverin pyytämistä mukaan, näkyväksi tulemistä ja arjen kiireiden hetkellistä unohtamista.

Se on harrastamista, se on lukemattomia talkootunteja.

Se on yhteisen paremman tulevaisuuden tekemistä yhdessä.

Nuorisoseurat